

Vejledning om konkurrencelovens § 11 b og processer i sådanne sager

Afregningspriser på ydelser omfattet
af frit valg

September 2025

Vejledning om konkurrencelovens § 11 b og processer i sådanne sager

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35

2500 Valby

Tlf.: +45 41 71 50 00

E-mail: kfst@kfst.dk

Online ISBN 978-87-7029-864-3

Vejledningen er udarbejdet af
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

September 2025

Indhold

Kapitel 1	4
Indledning.....	4
1.1 Vejledningens indhold	4
1.2 Relevante myndigheder og instanser	5
Kapitel 2	6
Konkurrencelovens § 11 b.....	6
2.1 Hvornår kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anvende konkurrencelovens § 11 b? 6	
2.2 Hvilke undersøgelser kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foretage?	10
2.3 Hvornår kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud?	10
2.4 Hvilke påbud kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede?	12
Kapitel 3	15
Hvis du ønsker at klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen	15
3.1 Henvendelse til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen	15
3.2 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling af klager	16
Kapitel 4	17
Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen starter en sag efter konkurrencelovens § 11 b over for en offentlig myndighed	17
4.1 Den indledende vurderingsfase	17
4.2 Oplysnings- og undersøgelsesfasen	20
4.3 Høringsfasen	23
4.4 Afgørelsesfasen	24
4.5 Undladelse af at efterkomme et påbud	25
Kapitel 5	26
Klage over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser	26
5.1 Klage over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens materielle afgørelser	26
5.2 Klage over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens formelle afgørelser	27

Kapitel 1

Indledning

Borgere i Danmark har frit valg mellem offentlige og private leverandører af visse offentlige ydelser, herunder fx på ældreområdet. Formålet med "frit valg" er at give borgerne frihed til selv at vælge netop det tilbud, som opfylder deres behov bedst muligt, når borgerne er visiteret til en offentlig serviceydelse – hvad enten dette tilbud leveres af en offentlig eller en privat aktør.

"Frit valg" på ældreområdet betyder, at offentlige myndigheder har pligt til at skabe grundlag for borgerens valgfrihed blandt leverandører af visse offentlige serviceydelser. Den offentlige myndighed fastsætter typisk niveauet for den service, som skal leveres til borgerne. På den baggrund fastsætter den offentlige myndighed typisk også priskravene til offentlige og private aktører, som ønsker at levere offentlige serviceydelser omfattet af frit valg.

Vejledningen giver information om mulighederne for at klage til styrelsen, hvis en aktør mener, at en offentlig myndighed ikke har fastsat en afregningspris i overensstemmelse med reglerne fastsat i den relevante lovgivning om frit valg, og at den offentlige myndighed dermed har fastsat en afregningspris for lavt.

Vejledningen giver derudover information om indholdet af konkurrencelovens § 11 b og om, hvilke kompetencer styrelsen har til at undersøge offentlige myndigheders fastsættelse af afregningspriser over for private leverandører af ydelser omfattet af frit valg.

Vejledningen beskriver desuden processen i en sag efter konkurrencelovens § 11 b fra start til slut – lige fra den indledende screening af en sag til indhentning af oplysninger, analyse, høring af parter og forelæggelse for Konkurrencerådet. Vejledningen indeholder i den forbindelse også information om, hvilke muligheder styrelsen har for at tage sager op og for at indstille sagsbehandlingen i en given sag. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledning kan anvendes af alle, men vejledningen retter sig primært til private virksomheder på fritvalgsområdet og offentlige myndigheder, som fastsætter afregningspriser på fritvalgsområdet.

En sag efter konkurrencelovens § 11 b kan ofte tage noget tid at gennemføre, men en god dialog mellem styrelsen og den offentlige myndighed, som har fastsat den relevante afregningspris, kan medvirke til, at sagen kan afsluttes på en hurtig og smidig måde.

1.1 Vejledningens indhold

I kapitel 2 i denne vejledning beskrives indholdet af konkurrencelovens § 11 b, og hvornår styrelsens har kompetence til at anvende bestemmelsen.

I kapitel 3 beskrives mulighederne for at klage til styrelsen, hvis du mener, at en offentlig myndighed ikke overholder reglerne for fastsættelse af afregningspriser. Kapitel 3 er særlig relevant for virksomheder mv., som overvejer at klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen over en offentlig myndigheds afregningspriser

Selve processen for en sag efter konkurrencelovens § 11 b er beskrevet i kapitel 4. Kapitel 4 er særlig relevant for offentlige myndigheder.

Mulighederne for at klage over styrelsens afgørelser er beskrevet i kapitel 5.

Vejledningen henviser en række steder til andre vejledninger udgivet af styrelsen. Disse kan findes på styrelsens hjemmeside; gå til [Vejledninger på konkurrenceområdet](#).

1.2 Relevante myndigheder og instanser

1.2.1 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Konkurrencerådet og Konkurrenceankenævnet

Som led i regeringens aftale om en ny ældrereform i april 2024 er der oprettet en kontrolenhed i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Kontrolenheden er den enhed i styrelsen, der varetager arbejdet forbundet med konkurrencelovens § 11 b og andre regler om frit valg. Kontrolenhedens opgaver er udmøntet ved udstedelse af bekendtgørelse nr. 628 af 1. juni 2025 i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i konkurrencelovens § 11 b, stk. 5, der fastlægger styrelsens kompetence til at anvende konkurrencelovens § 11 b. Kontrolenheden er med til at sikre ligestilling mellem offentlige myndigheder og private leverandører af ydelser omfattet af frit valg.

En beskrivelse af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Konkurrencerådet og Konkurrenceankenævnets roller og opgaver er beskrevet i boks 1.1.

Boks 1.1

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Konkurrencerådet og Konkurrenceankenævnet

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Konkurrencerådet udgør sammen den uafhængige konkurrencemyndighed i Danmark.

Konkurrencerådet er en del af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, og Konkurrencerådet har det overordnede ansvar for styrelsens administration af konkurrenceloven og regler udstedt i medfør heraf. Konkurrencerådet træffer afgørelse i sager efter konkurrenceloven, der har principiel eller særlig stor betydning

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen oplyser og behandler sager efter konkurrencelovens § 11 b, og styrelsen træffer enten selv afgørelse eller forelægger sagerne for Konkurrencerådet, hvis der er tale om sager af principiel eller særlig stor betydning.

Konkurrenceankenævnet behandler klager over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens og Konkurrencerådets afgørelser, jf. konkurrencelovens § 19, stk. 1, herunder afgørelser om påbud udstedt efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 2.

1.2.2 Domstolsprøvelse

En afgørelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller Konkurrenceankenævnet efter konkurrencelovens § 11 b kan indbringes for domstolene.

En domstolsprøvelse vil indebære en efterprøvelse af såvel styrelsens som Konkurrenceankenævnets afgørelser i sagen. Når en dom er afsagt, kan de involverede parter vælge at anke dommen i overensstemmelse med retsplejelovens regler herom. En anke betyder, at sagen prøves igen ved en højere instans.

1.2.3 Relevante ressortministerier for lovgivning om frit valg

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ved anvendelsen af konkurrencelovens § 11 b en delt kompetence med det relevante ressortministerium, som er ansvarlig for regler fastsat i ressortmyndighedens lovgivning om frit valg.

De relevante ressortministerier fastsætter reglerne for, hvordan den offentlige myndighed skal fastsætte afregningsprisen, og de konkrete regler, som gælder for den pågældende fritvalgsordning, mens styrelsen vurderer eventuelle klager angående en for lav prisfastsættelse; læs mere herom i afsnit 4.2.3 nedenfor.

Kapitel 2

Konkurrencelovens § 11 b

Konkurrencelovens § 11 b giver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kompetence til at undersøge offentlige myndigheders prisfastsættelse på fritvalgsområdet, f. boks 2.1:

Boks 2.1
Konkurrencelovens § 11 b, stk. 1

"Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan undersøge, hvorvidt en offentlig myndighed tilbyder private leverandører af ydelser omfattet af frit valg en afregningspris, der er fastsat i overensstemmelse med regler fastsat i anden lovgivning om frit valg, jf. stk. 5."

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan alene undersøge offentlige myndigheders prisfastsættelse. Styrelsen har ikke kompetence til at undersøge offentlige myndigheders visitation af ydelser til borgere efter reglerne på fritvalgsområdet. Læs mere om muligheden for at klage til styrelsen i kapitel 3 nedenfor.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede påbud efter konkurrencelovens § 11 b, hvis styrelsens undersøgelse af afregningspriserne viser, at den offentlige myndigheds afregningspriser er lavere eller skønnes at være lavere end den pris, som skulle have været anvendt efter de relevante fritvalsregler. Reglerne i konkurrencelovens § 11 b, stk. 2 er gengivet i boks 2.2.

Boks 2.2
Konkurrencelovens § 11 b, stk. 2

"Hvis den i stk. 1 nævnte afregningspris er lavere eller skønnes lavere end den pris, som den offentlige myndighed skulle have anvendt efter de pågældende regler for frit valg, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud til den offentlige myndighed om, at den offentlige myndighed skal

- 1. ophøre med at beregne og fastsætte afregningspriser, der er i strid med reglerne for frit valg,*
- 2. anvende bestemte beregningsgrundlag, beregningsmetoder eller afregningspriser over for private leverandører af ydelser omfattet af frit valg og*
- 3. efterbetale et beløb til private leverandører af ydelser omfattet af frit valg, der svarer til forskellen mellem den afregningspris, som myndigheden har anvendt, og den afregningspris, som myndigheden burde have anvendt, jf. nr. 1."*

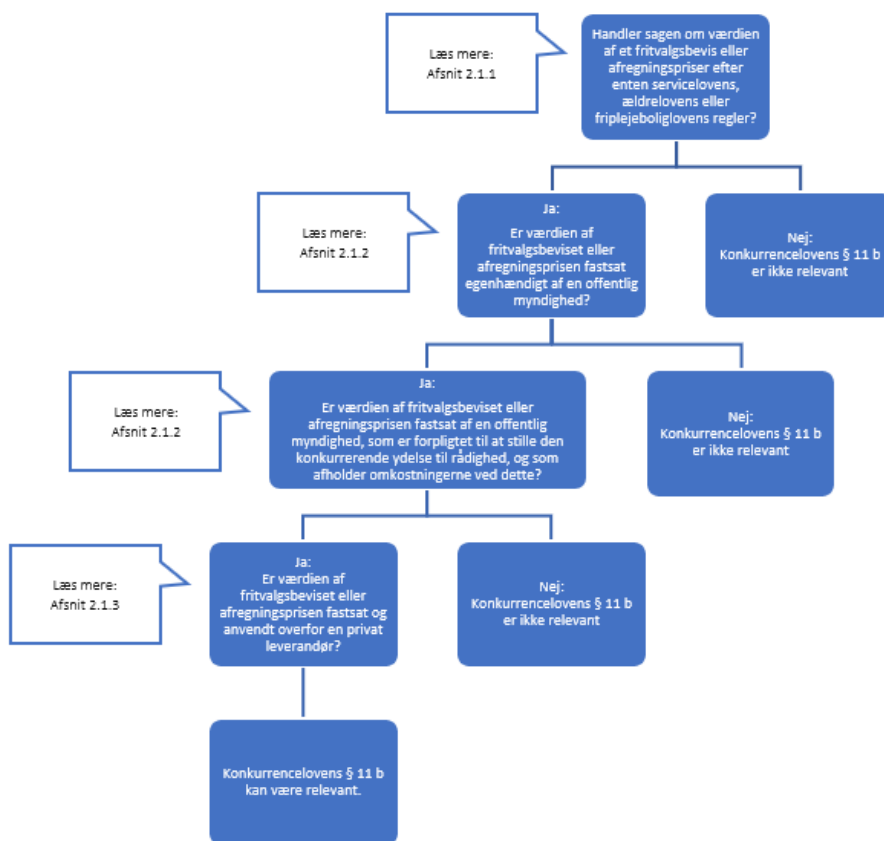
2.1 Hvornår kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anvende konkurrencelovens § 11 b?

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ikke mulighed for at anvende konkurrencelovens § 11 b på alle områder, hvor der er eller vil blive indført frit valg. Følgende krav skal være opfyldt, før styrelsen kan anvende bestemmelsen i konkurrencelovens § 11 b:

1. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal være tildelt kompetence til at anvende konkurrencelovens § 11 b ved en bekendtgørelse udstedt i medfør af konkurrencelovens § 11 b, stk. 5, eller i den relevante lovgivning om frit valg, jf. afsnit 2.1.1.
2. Afregningsprisen skal være fastsat af den offentlige myndighed, som anvender afregningsprisen, jf. afsnit 2.1.2.
3. Afregningsprisen skal være fastsat og anvendt over for en privat leverandør, jf. afsnit 2.1.3.

Figur 2.1 viser en tjekliste over, hvornår styrelsen har kompetence til at anvende konkurrencelovens § 11 b.

Figur 2.1 Tjekliste

Note: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rutediagram over tjeklistespørgsmål

De tre kriterier gennemgås kort i det følgende.

2.1.1 Kompetence til at anvende konkurrencelovens § 11 b i relevant lovgivning om frit valg

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens anvendelse af konkurrencelovens § 11 b er begrænset til kun at omfatte områder med frit valg, hvor styrelsen har fået tildelt kompetence. Styrelsen kan tildeles en sådan kompetence enten direkte i den relevante lovgivning om frit valg eller ved bekendtgørelse udstedt i medfør af konkurrencelovens § 11 b, stk. 5, jf. boks 2.3 nedenfor.¹

¹ Bekendtgørelse nr. 628 af 1. juni 2025 om, hvilke ordninger om frit valg der er omfattet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kompetence efter konkurrencelovens § 11 b.

Boks 2.3
**Konkurrencelovens § 11
b, stk. 5**

"Erhvervsministeren fastsætter efter forhandling med vedkommende minister regler om, hvilke ordninger om frit valg der er omfattet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kompetence."

Styrelsens kompetence til at anvende konkurrencelovens § 11 b kan derfor udvides til at omfatte allerede eksisterende områder med frit valg eller i takt med, at der indføres frit valg på nye områder.

Erhvervsministeren har, efter forhandling med ældreministeren og social- og boligministeren, udstedt en bekendtgørelse til konkurrencelovens § 11 b, som angiver de områder, hvor styrelsen har mulighed for at undersøge offentlige myndigheders afregningspriser.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har efter bekendtgørelsen til konkurrencelovens § 11 b kompetence til at undersøge følgende:

1. om værdien af et fritvalgsbevis til brug for personlig pleje, praktisk hjælp og madservice er fastsat i overensstemmelse med regler i serviceloven, som kan læses på retsinformation.dk.²
2. om en afregningspris omfattet af frit valg eller værdien af et fritvalgsbevis er fastsat i overensstemmelse med regler i ældreloven, som kan læses på retsinformation.dk.³
3. om en afregningspris omfattet af frit valg er fastsat i overensstemmelse med regler i friplejeboligloven, som kan læses på retsinformation.dk (lovbekendtgørelse) og på retsinformation.dk (ændringslov).⁴

2.1.2 Afregningsprisen skal være fastsat af den offentlige myndighed

En afregningspris efter konkurrencelovens § 11 b er den pris, som den offentlige myndighed beregner og betaler den private leverandør for de fritvalgsydelser, som den private leverandør producerer og leverer til borgere. Den offentlige myndighed skal beregne og fastsætte afregningsprisen på baggrund af de omkostninger, som svarer til den offentlige myndigheds egne omkostninger ved at producere og levere de pågældende fritvalgsydelser, for at konkurrencelovens § 11 b finder anvendelse. Det vil afhænge af de relevante fritvalsregler, hvordan afregningsprisen nærmere skal fastsættes, men ofte skal dette ske på baggrund af den offentlige myndigheds gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at levere en ydelse, som svarer til den, som afregningsprisen fastsættes for.

Prisen, som den offentlige myndighed beregner og betaler til den private leverandør, kan være benævnt anderledes i den enkelte fritvalsordning, fx priskrav, driftstilskud eller værdien af fritvalgsbevis m.v. Selve betegnelsen har dog ikke betydning for, om konkurrencelovens § 11 b er gældende.

Det er en betingelse for, at konkurrencelovens § 11 b finder anvendelse, at en offentlig myndighed tilbyder en privat leverandør af ydelser omfattet af frit valg en afregningspris. Det er i den forbindelse et krav, for at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan anvende konkurrencelovens § 11 b, at den offentlige myndighed egenhændigt fastsætter afregningsprisen over for den private leverandør. Styrelsen kan også anvende konkurrencelovens § 11 b, når leverandøren udover den fastsatte afregningspris kan kræve egenbetaling fra borgerne. Et eksempel på

² Lovbekendtgørelse nr. 155 af 11. februar 2025 om social service (serviceloven).

³ Lov nr. 1651 af 30. december 2024 om ældre (ældreloven).

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 1162 af 26. oktober 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 1704 af 30. december 2024 (friplejeboligloven).

dette forekommer på friplejeboligområdet, hvor kommunalbestyrelsen betaler for levering af ydelser efter serviceloven, og hvor beboerne betaler for lejen af boligen til friplejeboligleverandøren.

Konkurrencelovens § 11 b finder ikke anvendelse, hvis afregningsprisen er fastsat på baggrund af en aftale mellem leverandøren og den offentlige myndighed, hvis prisen er fastsat i et udbud, eller hvis den er fastsat af anden myndighed, jf. herom i det følgende.

2.1.2.1 Når afregningsprisen er fastsat på baggrund af en aftale

Hvis afregningsprisen er fastsat på baggrund af en aftale eller efter forhandling mellem den offentlige myndighed og den private leverandør, vil konkurrencelovens § 11 b ikke finde anvendelse. Det skyldes, at konkurrencelovens § 11 b kun finder anvendelse, hvis afregningsprisen er egenhændigt fastsat af den offentlige myndighed.

Som et eksempel på et tilfælde, hvor det er muligt for den offentlige myndighed og den private leverandør at indgå en aftale om afregningsprisen, kan nævnes friplejeboliglovens § 32, stk. 1., som omfatter tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen og den private friplejeboligleverandør kan indgå en aftale om pris for visiteret og leveret hjælp og støtte, jf. boks 2.4 nedenfor.

Boks 2.4
Friplejeboliglovens § 32, stk. 1

" [...] Friplejeboligleverandøren og kommunalbestyrelsen i den kommune, der har visiteret borgeren til en plejebolig eller en lignende boform, jf. § 3, stk. 1, kan med udgangspunkt i de vejledende takster aftale den pris, som kommunalbestyrelsen skal betale for den leverede hjælp og støtte, som borgeren er visiteret til."

2.1.2.2 Når afregningsprisen er fastsat på baggrund af et udbud

Hvis afregningsprisen er fastsat på baggrund af et udbud, hvor tilbudsgiveren afregnes på baggrund af deres eget bud, vil konkurrencelovens § 11 b ikke finde anvendelse. Dette skyldes, at den private leverandør dermed bliver afregnet på baggrund af de priser, som leverandøren selv har budt ind med og ikke på baggrund af de omkostninger, som svarer til den offentlige myndigheds egne omkostninger ved at producere og levere de pågældende fritvalgsydelser.

En sådan situation vil fx forekomme, hvor en offentlig myndighed sender levering af den pågældende ydelse i udbud, og hvor den private leverandør vinder udbuddet.

2.1.2.3 Når afregningsprisen er fastsat af en anden myndighed

Hvis afregningsprisen er fastsat af en anden offentlig myndighed end den myndighed, som er forpligtet til at stille den konkurrerende ydelse til rådighed, og som afholder omkostningerne herved, vil konkurrencelovens § 11 b ikke finde anvendelse.

Som et eksempel på et sådan tilfælde er ordningen for frie grundskoler.⁵ Efter denne ordning beregner Børne- og Undervisningsministeriet størrelsen af det tilskud, som de frie grundskoler modtager, og kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den frie grundskole er beliggende, afholder omkostningerne til de frie grundskoler.

⁵ Bekendtgørelse nr. 536 af 17. maj 2023 om tilskud til friskoler og private grundskoler m.v.

2.1.3 Afregningsprisen skal fastsættes og anvendes over for en privat leverandør

En privat leverandør efter konkurrencelovens § 11 b omfatter blandt andet private virksomheder, selvejende institutioner og helt eller delvist offentligt ejede selskaber.

Det er en betingelse, for at konkurrencelovens § 11 b finder anvendelse, at den afregningspris, som den offentlige myndighed beregner og fastsætter anvendes for en privat leverandør.

Dette skyldes, at formålet med konkurrencelovens § 11 b er at sikre, at der ikke sker en konkurrenceforvridning mellem offentlige og private leverandører af fritvalgsydelser. Hvis konkurrencen udelukkende udspiller sig mellem to offentlige leverandører, vil der ikke kunne ske en konkurrenceforvridning mellem en offentlig og privat leverandør, hvis den offentlige myndighed fastsætter afregningsprisen for lavt.

Ordningen om frit valg af folkeskole over kommunegrænserne er eksempelvis kendetegnet ved, at konkurrencen udelukkende udspiller sig mellem to offentlige leverandører.⁶

2.2 Hvilke undersøgelser kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foretage?

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens kompetence efter konkurrencelovens § 11 b indebærer, at styrelsen kan undersøge, om en offentlig myndighed har beregnet og fastsat afregningsprisen korrekt. Styrelsen kan dermed påse, om den offentlige myndighed ved beregningen og fastsættelsen har fulgt reglerne i den relevante lovgivning om frit valg og foretaget beregningen og fastsættelsen i overensstemmelse hermed, således at afregningsprisen er baseret på et retvisende billede af den offentlige myndigheds omkostninger ved at levere et tilsvarende tilbud.

Styrelsen kan efter konkurrencelovens § 11 b konkret undersøge offentlige myndigheders beregningsgrundlag, beregningsmetoder og fastsættelse af afregningspriser.⁷

Regler for frit valg og beregningsmetoder for afregningspriser er primært reguleret i særlove og bekendtgørelser, der hører under et andet ressortministerium end Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Der er dermed en delt kompetence mellem styrelsen og ressortministeriet for det relevante fritvalgsområde. Ressortministeriet regulerer således bestemmelser om prisfastsættelse og de konkrete regler for udformningen af den pågældende fritvalgsordning, mens styrelsen vurderer eventuelle klager over en for lav prisfastsættelse.

Hvis der opstår fortolkningstvivl om de pågældende regler for frit valg i forbindelse med styrelsens undersøgelse af den offentlige myndigheds beregning og fastsættelse af afregningspriser, vil styrelsen afklare en eventuel fortolkningstvivl ved henvendelse til den relevante ressortmyndighed.

2.3 Hvornår kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede påbud?

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, gribe ind over for en offentlig myndigheds beregning og fastsættelse af afregningspriser ved at udstede påbud til den offentlige myndighed. Styrelsens kompetence til at udstede et påbud forudsætter,

⁶ Bekendtgørelse nr. 533 af 28. maj 2024 om, hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler.

⁷ Beregningsgrundlaget er de data, der indgår i beregningen af afregningsprisen. Beregningsmetoder er de metoder, der anvendes, dels når beregningsgrundlaget skal opgøres, dels når afregningsprisen skal udregnes på baggrund af beregningsgrundlaget.

at den offentlige myndighed har eller skønnes at have fastsat afregningsprisen lavere, end den burde være fastsat efter reglerne i den relevante lovgivning om frit valg.

2.3.1 Hvornår er en afregningspris fastsat for lavt?

Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal vurdere, om en afregningspris er fastsat for lavt, kan styrelsen blandt andet se på, om den offentlige myndighed har undladt at medtage samtlige omkostninger, som den offentlige myndighed selv afholder ved at producere og levere tilsvarende tilbud. Det kan også være en situation, hvor den offentlige myndighed har tildelt den offentlige leverandør ekstra midler til dækning af den offentlige leverandørs underskud, og hvor disse ekstra midler ikke er medregnet i den afregningspris, som anvendes over for den private leverandør, jf. også eksemplet i boks 2.5 fra styrelsens praksis.

Boks 2.5

Eksempel på en offentlig myndigheds fastsættelse af en for lav afregningspris

Frederikssund Kommunes afregningspriser

Frederikssund Kommune havde ikke fastsat afregningsprisen over for den private leverandør i kommunen i overensstemmelse med reglerne i friplejeboliglovgivningen. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderede konkret, at Frederikssund Kommunes praksis for efterregulering af afregningsprisen for 2021 medførte, at Frederikssund Kommune ikke havde fastsat 2021-afregningsprisen i overensstemmelse med reglerne i friplejeboliglovgivningen. Styrelsen vurderede, at afregningsprisen dermed var fastsat for lavt. Dette skyldtes følgende tre forhold:

- Frederikssund Kommune havde undladt at medtage samtlige gennemsnitlige omkostninger i afregningsprisen for 2021,
- Frederikssund Kommune havde foretaget efterregulering af afregningsprisen for sent til at sikre ligestilling mellem den kommunale leverandør og friplejeboligleverandøren, og
- Frederikssund Kommune havde undladt at tage højde for antal plejedøgn (dvs. antallet af døgn, hvor der blev leveret pleje i løbet af et afregningsår), som friplejeboligleverandøren havde leveret i 2021, da kommunen foretog efterregulering af 2021-afregningsprisen i 2023.

Styrelsen vurderede således, at Frederikssund Kommunes praksis for efterregulering af afregningsprisen for 2021 samlet set medførte, at afregningsprisen for 2021 var eller skønnedes at være fastsat lavere end den pris, som Frederikssund Kommune skulle have anvendt efter friplejeboliglovgivningen.

2.3.2 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens mulighed for at træffe en skønsmæssig afgørelse

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er med konkurrencelovens § 11 b tildelt en lovbestemt kompetence til at træffe afgørelse på baggrund af et skøn.

Styrelsens kompetence til at træffe en skønsmæssig afgørelse efter konkurrencelovens § 11 b skyldes flere forhold. Dels kan der være forhold i en sag, som på den ene side trækker i retning af, at afregningsprisen har været fastsat for lavt, mens andre forhold trækker i retning af, at afregningsprisen har været fastsat for højt. Styrelsen har derfor mulighed for at foretage en skønsmæssig vurdering af, om den offentlige myndighed har fastsat afregningsprisen lavere, end den burde. Konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, finder derfor også anvendelse, når dele af afregningsprisen ikke er fastsat korrekt.

Styrelsen kan også træffe en afgørelse på baggrund af et skøn, hvis en offentlig myndighed ikke kan fremvise dokumentation for sine beregningsgrundlag, beregningsmetoder og afregningspriser. Det skal ses i lyset af, at styrelsen kan risikere at blive afskåret fra at træffe afgørelse i en sag efter konkurrencelovens § 11 b, hvis en offentlig myndighed, efter anmodning fra styrelsen, ikke er i stand til eller ikke ønsker at fremsende dokumentation til styrelsen for myndighedens beregninger.

For at styrelsen kan træffe en skønsmæssig afgørelse, skal den offentlige myndighed have fået en rimelig frist til at dokumentere sine afregningspriser og redegøre for de principper og faktiske forhold, som ligger til grund for beregningerne.

2.4 Hvilke påbud kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede?

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan påbyde en offentlig myndighed at foretage enhver korrektion, som er nødvendig for, at der bliver fastsat en korrekt afregningspris. Det følger af konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 1-3, at styrelsen kan udstede påbud om, at den offentlige myndighed skal:

1. ophøre med at beregne og fastsætte afregningspriser, der er i strid med reglerne for frit valg,
2. anvende bestemte beregningsgrundlag, beregningsmetoder eller afregningspriser over for private leverandører af ydelser omfattet af frit valg og
3. efterbetale et beløb til private leverandører af ydelser omfattet af frit valg, der svarer til forskellen mellem den afregningspris, som myndigheden har anvendt, og den afregningspris, som myndigheden burde have anvendt, jf. nr. 1 og 2.

Styrelsen behøver ikke at gøre brug af alle ovenstående påbud i samme sag. Styrelsen vil tilpasse et påbud i den enkelte sag, så det er proportionalt i forhold til de konkrete forhold i sagen.

2.4.1 Påbud om ophør

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 1, udstede påbud om, at en offentlig myndighed skal ophøre med at beregne og fastsætte afregningspriser i strid med reglerne om frit valg. "Beregning" omfatter alle trin i udregningen af en afregningspris, det vil sige både beregningsgrundlag og beregningsmetoder.

2.4.2 Påbud om bestemt beregningsgrundlag m.v.

Konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 2, giver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mulighed for at påbyde, at en offentlig myndighed skal foretage korrektioner af det hidtil anvendte beregningsgrundlag m.v. Påbuddet kan fx omfatte, at en offentlig myndighed skal anvende og følge principper udstukket i en vejledning, som beskriver gældende ret for den pågældende fritvalgsordning. Styrelsen kan i forlængelse heraf påbyde den offentlige myndighed at foretage en ny beregning af afregningsprisen på baggrund af de principper, som styrelsen har påbudt myndigheden at følge.

Styrelsens kompetence efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 2, omfatter videre, at styrelsen kan udstede påbud til en offentlig myndighed om, hvilken afregningspris myndigheden konkret skal fastsætte for en given ydelse.

2.4.3 Påbud om efterbetaling

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 3, udstede påbud om, at en offentlig myndighed skal efterbetale et beløb til en leverandør. Har en offentlig myndighed afregnet leverandører med en afregningspris, som er lavere eller skønnes lavere end den afregningspris, som myndigheden skulle have anvendt efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 1-2, kan styrelsen dermed påbyde myndigheden at foretage en efterbetaling til leverandørerne.

Et påbud om efterbetaling kan omfatte alle leverandører, som har modtaget en for lav afregningspris. Det vil sige både private, selvejende institutioner, helt eller delvist offentligt ejede selskaber og andre offentlige leverandører, som ikke måtte høre under den pågældende offentlige myndighed.

Et påbud om efterbetaling udgør det antal timer eller anden beregningsenhed, som styrelsen vurderer, at en leverandør har leveret, ganget med differencen mellem den afregningspris,⁸ som den offentlige myndighed har anvendt, og den afregningspris som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen måtte påbyde den offentlige myndighed at anvende efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 1-2.

Hvis styrelsen udsteder et påbud om efterbetaling, er det ikke en forudsætning for udstedelse af påbuddet, at styrelsen har foretaget et skøn eller vurdering af, hvad afregningsprisen konkret skulle have været. En sådan beregning kan efter en konkret vurdering også foretages af den offentlige myndighed henset til, at styrelsen kan påbyde den offentlige myndighed at foretage en ny beregning af afregningsprisen, jf. konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 2. Styrelsen har i boks 2.6 nedenfor gengivet et eksempel på et påbud om genberegning af afregningsprisen med hjemmel i konkurrencelovens § 11 b.

Boks 2.6
Eksempel på et efterbetalingspåbud

Frederikssund Kommunes afregningspriser

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderede i sagen, at Frederikssund Kommune ikke havde fastsat afregningsprisen for 2021 i overensstemmelse med friplejeboligreglerne, og at kommunens praksis for fastsættelse af afregningsprisen medførte, at kommunen havde eller måtte skønnes at have fastsat afregningsprisen for 2021 for lavt.

Konkurrencerådet påbød kommunen at foretage en genberegning af afregningsprisen for 2021 som minimum for de forhold, som efter styrelsens vurdering havde medført, at afregningsprisen for 2021 var eller måtte skønnes at være fastsat for lavt. Konkurrencerådet påbød videre kommunen at foretage en efterbetaling, hvis genberegningen viste, at afregningsprisen for 2021 var fastsat for lavt.

2.4.3.1 Tidsmæssig begrænsning af et efterbetalingspåbud

Et påbud om efterbetaling kan maksimalt angå betalinger, dvs. afregninger, der ligger op til et år forud for den dag, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påbegyndte en undersøgelse af den pågældende offentlige myndigheds afregningspriser⁹, medmindre andet fremgår af reglerne for den pågældende fritvalgsordning, jf. konkurrencelovens § 11 b, stk. 3. Se boks 2.7 nedenfor.

Boks 2.7
Konkurrencelovens § 11 b, stk. 3

"Medmindre andet fremgår af reglerne for den pågældende frit valg-ordning, kan påbud om efterbetaling ikke angå betalinger, som ligger mere end 1 år forud for den dag, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påbegyndte en undersøgelse over for den pågældende offentlige myndighed."

Begrænsningen på et år efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 3, gælder dog ikke, hvis der i lovgivningen for det pågældende fritvalgsområde er fastsat regler for den tidsmæssige udstrækning af en efterbetaling, som er længere end den periode, der er fastsat i konkurrencelovens § 11 b, stk. 3. I de tilfælde, hvor særlovgivningen giver mulighed for efterbetaling for en længere

⁸ Herunder takstenheder, som fx pris pr. plejedøgn.

⁹ Ved "påbegyndt undersøgelse" forstås, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har rettet henvendelse til den offentlige myndighed og meddelt, at styrelsen indleder en undersøgelse af den offentlige myndigheds beregning og fastsættelse af afregningspriser. Det er tilstrækkeligt, at styrelsen har indledt en undersøgelse, og det er ikke nødvendigt, at styrelsen har færdiggjort undersøgelsen eller er nået til et vist, nærmere bestemt stadie i sagsbehandlingen, fx sendt en meddelelse om betænkeligheder. Se nærmere herom i afsnit 4.1.4.

periode, gælder reglerne om efterbetaling i den omhandlede særlovgivning. For yderligere information om reglerne i særlovgivningen henvises til [Social- og Boligministeriets hjemmeside](#) (sm.dk) og [Eldreministeriets hjemmeside](#) (aldremin.dk). Såvel ældreloven som friplejeboligloven indeholder regler om efterberegning og efterbetaling. Ældreloven kan læses på [retsinformation.dk](#). Friplejeboligloven kan læses på [retsinformation.dk](#) (lovbekendtgørelse) og på [retsinformation.dk](#) (ændringslov).

Der stilles ikke krav om en særlig form, når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal "rette henvendelse" til den offentlige myndighed. Af hensyn til styrelsens generelle forvaltningsretlige vejledningspligt og hensynet til at sikre dokumentation for relevante sagsskridt i sagen, vil styrelsen generelt rette skriftlig henvendelse til den relevante offentlige myndighed.

Kapitel 3

Hvis du ønsker at klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

3.1 Henvendelse til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Enhver kan klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter konkurrencelovens § 11 b. Både borgere og virksomheder, herunder private leverandører af ydelser omfattet af frit valg m.v., kan derfor som udgangspunkt klage til styrelsen. Jo mere velunderbygget en klage er, desto bedre muligheder har styrelsen for at tage sagen op. Styrelsen kan dog kun tage sager op efter konkurrencelovens § 11 b, hvis styrelsen har fået tildelt kompetence til at anvende denne bestemmelse på et specifikt område, jf. kapitel 2.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan med hjemmel i konkurrencelovens § 11 b alene undersøge offentlige myndigheders prisfastsættelse. Styrelsen kan derfor ikke behandle klager over offentlige myndigheders beslutninger og afgørelser om det nærmere indhold og sammensætning af de ydelser, som den offentlige myndighed har visiteret til en borger.

3.1.1 Navngiven eller anonym henvendelse

Hvis du mener, at en offentlig myndighed ikke fastsætter afregningspriser i overensstemmelse med relevante regler om frit valg, eller at en offentlig myndighed ikke har fastsat en afregningspris over for din virksomhed i overensstemmelse med relevante regler om frit valg, kan du henvende dig til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Du kan indgive en ikke-anonymiseret klage eller rette henvendelse i øvrigt til styrelsen. I så fald kan det være hensigtsmæssigt først at kontakte styrelsen telefonisk for at drøfte sagen. Du vil i den forbindelse kunne drøfte, hvorvidt der er grundlag for at klage, samt hvilke oplysninger det vil være relevant at indsende sammen med klagen.

Hvis klagen indeholder oplysninger, som du ikke ønsker videregivet til den offentlige myndighed, der klages over, skal du angive, hvilke oplysninger du anser for fortrolige og begrunde hvorfor. Styrelsen vil på baggrund af dine bemærkninger foretage en konkret vurdering af fortrolighed. Styrelsen har udgivet en vejledning om fortrolige oplysninger, som kan findes på styrelsens hjemmeside; gå til [Vejledning om fortrolighed](#).

Du har også mulighed for at give et tip via en særlig krypteret forbindelse, hvor du kan vælge at være anonym. Du kan finde mere information herom på styrelsens hjemmeside; gå til [Kon-takt os](#).

3.1.2 Oplysninger, der ofte vil være hhv. relevante og irrelevante for en klage

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil have brug for forskellige oplysninger til brug for styrelsens sagsbehandling. I boks 3.1 nedenfor er en oversigt over forhold, som du med fordel kan inkludere i din henvendelse til styrelsen, hvis du ellers har viden om dem.

Boks 3.1

Typisk relevante oplysninger

- » Retter du henvendelse som privatperson, fx som modtager af en ydelse, eller retter du henvendelse som virksomhed, som leverer en fritvalgsydelse?
- » Hvad går din klage nærmere ud på, dvs. hvilke forhold vil du gerne henlede styrelsens opmærksomhed på, og hvad er konsekvensen af disse forhold – fx økonomisk skadevirkning?
- » Hvilket fritvalgsområde vedrører klagen? Er der fx tale om friplejeboligområdet, ældrelovens område eller servicelovens område?
- » Hvilken type ydelse vedrører klagen? Hvis klagen angår ældrelovens område, kan det fx være relevant at angive, om klagen angår helhedspleje eller madlevering.
- » Vedrører klagen en afregningspris for hjælp eller støtte, som er tildelt efter reglerne i serviceloven før den 1. juli 2025?
- » Bliver der anvendt en afregningspris i den ydelse, som er relevant for klagen?
- » Er afregningsprisen for den relevante ydelse fastsat ensidigt af den relevante kommune (og ikke efter aftale mellem kommune og leverandør af fritvalgsydelser eller i et udbud)?

Det vil selv sagt være hensigtsmæssigt, hvis du har mulighed for at medsende dokumentation for de forhold, som du ønsker at henlede styrelsens opmærksomhed på. Styrelsen vil dog som udgangspunkt ikke have behov for oplysninger om enkeltpersoners private forhold, herunder eksempelvis oplysninger om eventuelle sygdomsforløb eller personnummer.

3.2 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling af klager

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har mulighed for at prioritere styrelsens ressourcer i forhold til, hvilke henvendelser styrelsen vælger at behandle. Dette følger af konkurrenceloven § 15.

Når styrelsen modtager en henvendelse, vil styrelsen foretage en prioritering af, hvilke sager der tages op. Styrelsen prioriterer sine ressourcer således, at de anvendes på de sager, som vurderes at kunne have en væsentlig effekt set i forhold til de ressourcer, som styrelsen har til rådighed.

Når styrelsen vurderer, om en sag skal prioriteres, sker det ofte ud fra de oplysninger, der er givet i sagen. Information om sagen fra dig som klager vil indgå i den vurdering. Hvis styrelsen på baggrund af din henvendelse ikke finder grundlag for at foretage nærmere undersøgelser, vil du blive orienteret hurtigst muligt. Det kan fx ske hvis styrelsen vurderer, at styrelsen ikke har hjemmel til at behandle sagen.

Hvis styrelsen beslutter, at din klage giver anledning til at indlede en sag mod en offentlig myndighed efter konkurrencelovens § 11 b, er styrelsen ikke forpligtet til at oplyse herom. Du kan derfor ikke som klager forvente at få besked om, at styrelsen har indledt en sag på baggrund af din henvendelse. Styrelsen vil dog kunne have behov for at modtage yderligere oplysninger fra dig til brug for den videre vurdering af sagen. Du vil derfor kunne blive kontaktet af styrelsen med henblik på at besvare spørgsmål undervejs i sagens behandling.

Hvis din klage fører til, at styrelsen starter en sag efter konkurrencelovens § 11 b, har du som klager (som følge af det snævre partsbegreb efter konkurrenceloven) som udgangspunkt ikke partsstatus i sagen, da du ikke vil være adressat for en eventuel afgørelse, og du vil derfor ikke være omfattet af forvaltningslovens regler om aktindsigt og partshøring m.v. Styrelsen vil dog vurdere konkret, om der foreligger en sådan tilstrækkelig individuel, væsentlig interesse, at klager måtte have partsstatus.

Kapitel 4

Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen starter en sag efter konkurrencelovens § 11 b over for en offentlig myndighed

En sag efter konkurrencelovens § 11 b kan starte op på baggrund af en klage eller et tip, jf. kapitel 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan også indlede en sag efter konkurrencelovens § 11 b af egen drift.

I det følgende beskrives processen for en sag efter konkurrencelovens § 11 b og de mulige udfald af en sag. Beskrivelsen tager udgangspunkt i de faser, der typisk er i behandlingen af en sag efter konkurrencelovens § 11 b: (i) En indledende vurderingsfase, (ii) en oplysnings- og undersøgelsesfase, (iii) en høringsfase og (iv) en afgørelsesfase.

4.1 Den indledende vurderingsfase

Den indledende fase går ud på at vurdere, om der er hensyn, der taler for at behandle sagen, og om den mulige effekt af en afgørelse står i et rimeligt forhold til ressourceindsatsen ved at behandle sagen som en afgørelsessag, jf. afsnit 4.1.3.

Den indledende vurderingsfases længde afhænger af den konkrete sag. For nogle sagers vedkommende vil der hurtigt kunne træffes beslutning om sagens videre forløb. I andre sager vil denne vurdering tage længere tid afhængigt af, hvor mange undersøgelser og oplysninger, der er nødvendige for at kunne foretage denne vurdering. Styrelsen har mulighed for at indhente oplysninger til brug for styrelsens sagsbehandling med hjemmel i konkurrencelovens § 17, hvorefter styrelsen kan kræve alle oplysninger, som styrelsen skønner er nødvendige, jf. også afsnit 4.2.1.

Det er forskelligt fra sag til sag, hvornår den offentlige myndighed vil blive inddraget i sagsforløbet. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil typisk orientere den offentlige myndighed om, at styrelsen har indledt en undersøgelse af myndighedens beregning og fastsættelse af afregningspriser m.v., jf. også afsnit 4.1.1. Den offentlige myndighed vil ligeledes ofte blive anmodet om at give styrelsen oplysninger til brug for styrelsens indledende vurdering, jf. også afsnit 4.1.2. Den offentlige myndighed vil senest blive orienteret, når styrelsen formelt har indledt en sag med henblik på at træffe afgørelse efter konkurrencelovens § 11 b og i den forbindelse har udarbejdet en såkaldt 'meddelelse om betænkeligheder', hvor styrelsen orienterer om de forhold, som styrelsen undersøger i relation til en mulig sag efter konkurrencelovens § 11 b. Se nærmere herom i afsnit 4.1.4.

4.1.1 Orientering om indledt undersøgelse

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil, som led i den indledende vurderingsfase, typisk rette henvendelse til den offentlige myndighed så tidligt som muligt og oplyse, at styrelsen har indledt en undersøgelse af den offentlige myndigheds beregning og fastsættelse af afregningspriser m.v.

Styrelsen oplyser på et tidligt tidspunkt i styrelsens sagsbehandling om, at styrelsen har startet en undersøgelse af hensyn til, at den offentlige myndighed skal have en rimelig mulighed

for at kunne dokumentere og fremskaffe dokumentation for den offentlige myndigheds beregning og fastsættelse af afregningspriser. Et eventuelt påbud om efterbetaling kan maksimalt angå betalinger, dvs. afregninger, der ligger op til et år forud for den dag, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påbegyndte en undersøgelse af den pågældende offentlige myndigheds afregningspriser¹⁰, medmindre andet fremgår af reglerne for den pågældende fritvalgsordning, jf. konkurrencelovens § 11 b, stk. 3. Se boks 2.7 ovenfor. Det er således vigtigt, at private leverandører, som ønsker at klage over en offentlig myndigheds fastsatte afregningspris, kontakter styrelsen på det tidligst mulige tidspunkt.

Styrelsens orientering om, at styrelsen har påbegyndt en undersøgelse efter konkurrencelovens § 11 b, er et formelt sagskridt og er med til at fastsætte fristen for et eventuelt fremtidigt påbud om efterbetaling. Et påbud om efterbetaling efter konkurrencelovens § 11 b kan maksimalt angå betalinger, dvs. afregninger, der ligger op til et år forud for den dag, hvor styrelsen påbegyndte en undersøgelse af den pågældende offentlige myndigheds afregningspriser, medmindre andet fremgår af reglerne for den pågældende fritvalgsordning, jf. konkurrencelovens § 11 b, stk. 3. Styrelsen henviser til gennemgangen i afsnit 2.4.3.1 ovenfor.

Orienteringen fra styrelsen medfører i sig selv hverken, at styrelsen har truffet beslutning om, at styrelsen vil indlede en afgørelsessag efter konkurrencelovens § 11 b, eller at styrelsen har truffet afgørelse om, at den offentlige myndighed ikke har efterlevet relevante regler om frit valg.

4.1.2 Indhentning af oplysninger

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil som led i den indledende vurdering ofte indhente oplysninger om den offentlige myndigheds afregningspriser, medmindre det allerede efter en første screening af sagen er klart, at der ikke er grundlag for at tage sagen op. De oplysninger, som styrelsen vil have behov for at indhente i den indledende vurderingsfase, er typisk af overordnet karakter. Styrelsen vil typisk først igangsætte nærmere undersøgelser, hvis styrelsen beslutter at tage sagen op til behandling med henblik på at træffe afgørelse efter konkurrencelovens § 11 b, jf. afsnit 4.2.

Styrelsen kan indhente oplysninger på flere måder. Styrelsen kan blandt andet indhente oplysninger fra den offentlige myndighed og fra en eventuel klager. Styrelsen kan også indhente oplysninger fra andre aktører, fx leverandører af ydelser omfattet af frit valg eller andre offentlige myndigheder, som fastsætter tilsvarende afregningspriser. Styrelsen kan i den forbindelse pålægge aktører, herunder offentlige myndigheder, at udlevere oplysninger, jf. konkurrencelovens § 17, eller – hvis det eventuelt måtte være nødvendigt – gennemføre en kontrolundersøgelse, jf. konkurrencelovens § 18.

4.1.3 Mulige udfald af den indledende vurdering

Den indledende vurdering kan munde ud i, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen beslutter, at der ikke er grundlag for at indlede en afgørelsessag efter konkurrencelovens § 11 b og derfor indstiller sagsbehandlingen og afslutter undersøgelsen. Hvis styrelsen omvendt vurderer, at der potentielt er grundlag for at indlede en afgørelsessag efter konkurrencelovens § 11 b, vil styrelsen arbejde videre med sagen.

¹⁰ Ved "påbegyndt undersøgelse" forstås, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har rettet henvendelse til den offentlige myndighed og meddelt, at styrelsen indleder en undersøgelse af den offentlige myndigheds beregning og fastsættelse af afregningspriser. Det er tilstrækkeligt, at styrelsen har indledt en undersøgelse, og det er ikke nødvendigt, at styrelsen har færdiggjort undersøgelsen eller er nået til et vist, nærmere bestemt stadie i sagsbehandlingen, fx sendt en meddelelse om betænkeligheder. Se nærmere herom i afsnit 4.1.4.

De forskellige udfald af den indledende vurderingsfase er nærmere beskrevet i det følgende.

4.1.3.1 Beslutning om at indstille sagsbehandlingen

Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på baggrund af den indledende vurdering beslutter, at styrelsen ikke vil prioritere en sag, vil styrelsen indstille sagsbehandlingen i sagen. Det fremgår af konkurrencelovens § 15, stk. 1, 4. pkt., at styrelsen kan afgøre, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag, herunder om sagsbehandlingen midlertidigt eller endeligt skal indstilles. Denne beslutning kan træffes på et hvilket som helst tidspunkt i sagsprocessen, men beslutningen træffes dog i de fleste tilfælde i forbindelse med den indledende vurdering.

Det forhold, at styrelsen har besluttet at indstille sagsbehandlingen i en sag med hjemmel i konkurrencelovens § 15, betyder ikke, at styrelsen konkret har taget stilling til, om den offentlige myndighed har efterlevet reglerne på det pågældende fritvalgsområde. Indstilling af sagsbehandlingen betyder heller ikke, at styrelsen er afskåret fra at tage sagen op igen på et senere tidspunkt.

Styrelsen vil orientere både den offentlige myndighed og en eventuel klager om styrelsens beslutning om at indstille sagsbehandlingen i en sag.

4.1.3.2 Beslutning om at foretage nærmere undersøgelser

Hvis den indledende vurdering fører til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er tale om en sag, som kræver nærmere undersøgelse, vil sagsbehandlingen fortsætte med henblik på at træffe afgørelse.

Når det er besluttet at indlede en afgørelsessag, bliver der nedsat en projektgruppe, der som udgangspunkt består af medarbejdere med både juridisk og økonomisk baggrund. Der bliver udpeget en projektleder, der er ansvarlig for sagen. Styrelsen indleder herefter oplysnings- og undersøgelsesfasen, jf. afsnit 4.2.

4.1.4 Meddelelse om betænkeligheder

Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen beslutter at indlede en afgørelsessag mod en offentlig myndighed efter konkurrencelovens § 11 b, vil styrelsen sende myndigheden en såkaldt meddelelse om betænkeligheder.

En meddelelse om betænkeligheder indeholder en kort beskrivelse af de konkurrenceretlige forhold, som styrelsen har besluttet at undersøge i afgørelsessagen. Når en myndighed modtager en meddelelse om betænkeligheder, er der endnu ikke truffet nogen beslutning om, at relevante regler om afregningspriser er overtrådt. Styrelsen har alene besluttet at indlede en afgørelsessag om en offentlig myndigheds mulige manglende efterlevelse af relevante regler om frit valg.

Meddelelsen om betænkeligheder har for det første til formål at orientere den offentlige myndighed om, hvilke forhold styrelsen undersøger i forhold til den offentlige myndighed. Derudover har meddelelsen til formål at involvere den offentlige myndighed tidligt i sagen med henblik på at understøtte dialog mellem den offentlige myndighed og styrelsen på bedst mulig vis. Meddelelsen har til formål at give den offentlige myndighed mulighed for at oplyse styrelsen om synspunkter i forhold til de betænkeligheder, styrelsen har givet udtryk for. Den offentlige myndighed får en frist på to uger til at komme med skriftlige bemærkninger til meddelelsen. Derudover får den offentlige myndighed tilbudt et møde med styrelsen, hvor meddelelsen og sagen i øvrigt vil kunne drøftes.

Den offentlige myndighed vil herved få mulighed for på et tidligt tidspunkt i processen at komme med bemærkninger til styrelsens umiddelbare vurdering, så eventuelle uklarheder og fejllopfattelser om fx sagens fakta undgås. Derudover vil det på baggrund af meddelelsen kunne drøftes, hvilke undersøgelser der skal laves i sagen, og hvem der skal lave dem.

For at sikre den dialog, der er et af formålene med meddelelsen om betænkeligheder, anbefaler styrelsen, at den offentlige myndighed benytter sig af muligheden for at komme med skriftlige bemærkninger til meddelelsen og gør brug af det efterfølgende møde med styrelsen. Jo mere aktiv den offentlige myndighed er med at indgå i dialog på dette tidspunkt, jo mere vil den offentlige myndighed kunne påvirke sagens videre proces.

4.2 Oplysnings- og undersøgelsesfasen

Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har besluttet at indlede en afgørelsessag, begynder en fase, hvor styrelsen indsamler oplysninger, som styrelsen vurderer er nødvendige for at oplyse sagen. I denne fase foretager styrelsen typisk også økonomiske og juridiske undersøgelser med henblik på nærmere at fastlægge, om den offentlige myndighed har fastsat afregningsprisen for lavt, samt skære sagen til. Herefter vil styrelsen udarbejde et udkast til afgørelse; en såkaldt klagepunktsmeddelelse.

De undersøgelser, som styrelsen typisk foretager i denne fase, består typisk i indsamling af de oplysninger, der er offentligt tilgængelige, fx via databaser og statistikker. Styrelsen undersøger også, om der er tidligere praksis, der skal inddrages ved vurderingen af sagen. Dernæst vil styrelsen indhente oplysninger fra den offentlige myndighed og fra eventuelle klagere samt andre relevante tredjemænd, fx private leverandører af ydelser omfattet af frit valg og andre offentlige myndigheder, som fastsætter tilsvarende afregningspriser.

Arbejdet med at indsamle oplysninger og undersøge sagen er ofte tidskrævende. Oplysnings- og undersøgelsesfasen er derfor typisk den længste af de faser, som en sag efter konkurrencelovens § 11 b gennemgår. Den offentlige myndighed kan medvirke til at gøre fasen så kort som mulig ved at samarbejde med styrelsen om indsamling af de oplysninger om den offentlige myndighed, som styrelsen har brug for til at kunne vurdere sagen.

4.2.1 Indhentning af oplysninger

I oplysnings- og undersøgelsesfasen vil indhentning af oplysninger have en mere formel karakter end i den indledende vurderings- og screeningsfase, og indhentning af oplysninger vil vedrøre mere specifikke oplysninger til brug for styrelsens vurdering af, om den offentlige myndighed har fastsat afregningsprisen for lavt.

Indhentning af oplysninger vil typisk ske ved, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udarbejder en række spørgsmål, som den offentlige myndighed skal svare på, samt anmoder om at få indsendt en række oplysninger. I særlige tilfælde kan den offentlige myndighed også blive bedt om at dokumentere validiteten af oplysningerne. Den offentlige myndighed vil få en frist til at indsende oplysningerne, som afhænger af omfanget af de udbedte oplysninger.

Når styrelsen indhenter oplysninger, vil styrelsen ofte anmode den offentlige myndighed og andre aktører, som styrelsen har indhentet oplysninger hos, om at angive, om nogle af oplysningerne efter den offentlige myndigheds eller aktørens vurdering er fortrolige. Dette gøres for at sikre, at der ved offentliggørelsen af en eventuel senere afgørelse ikke kan identificeres fortrolig information, jf. afsnit 4.3.2.

De svar, som styrelsen får ind fra den offentlige myndighed og andre aktører, kan afføde behov for at stille nye spørgsmål, samt for at sende spørgsmål til andre aktører. Styrelsen kan derfor ofte være nødsaget til at stille spørgsmål ad flere omgange.

Styrelsen kan i henhold til konkurrencelovens § 17 kræve alle oplysninger, herunder regnskaber, regnskabsmateriale, udskrift af bøger, andre forretningspapirer og elektronisk lagrede data, som den offentlige myndighed m.v. har adgang til, og som styrelsen skønner er nødvendige for udførelsen af de opgaver, som styrelsen er tillagt efter konkurrencelovens § 11 b. Dette gælder såvel for den offentlige myndighed, der er indklaget i en sag efter konkurrencelo-

vens § 11 b, som for andre offentlige myndigheder eller andre aktører, som styrelsen indhenter oplysninger hos. Det betyder, at når styrelsen i medfør af konkurrencelovens § 11 b anmoder om skriftlige oplysninger med henvisning til konkurrencelovens § 17, er den offentlige myndighed og andre aktører forpligtede til at give disse.

Den offentlige myndighed og andre aktører kan blive pålagt tvangsbøder, hvis de ikke giver de efterspurgte oplysninger, når styrelsen har anmodet om oplysninger med henvisning til konkurrencelovens § 17. Indhentning af oplysninger vil ske under hensyn til reglerne om beskyttelse mod selvinkriminering, såfremt det måtte være relevant. Styrelsen har udgivet en særskilt vejledning om oplysningspligt og beskyttelse mod selvinkriminering, der kan findes på styrelsens hjemmeside; gå til [Vejledning om oplysningspligt og beskyttelse mod selvinkriminering](#).

I nogle tilfælde vil styrelsen blot anmode den offentlige myndighed og andre aktører om oplysninger eller stille spørgsmål uden at angive, at myndigheden eller aktøren har pligt til at besvare spørgsmålene eller udlevere oplysninger efter konkurrencelovens § 17. I sådanne situationer vil det være frivilligt, om myndigheden eller aktøren ønsker at besvare anmodningen. Hvis den offentlige myndighed ikke kan svare på styrelsens henvendelse, afskærer dette ikke styrelsen fra at træffe afgørelse i en sag efter konkurrencelovens § 11 b. Styrelsen har i sager om konkurrencelovens § 11 b mulighed for at træffe skønsmæssige afgørelser, hvis en myndighed, efter anmodning fra styrelsen, ikke er i stand til eller ikke er villig til at svare på styrelsens spørgsmål, jf. afsnit 2.3.2 ovenfor.

4.2.1.1 Typisk relevante oplysninger

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil ofte som minimum have brug for oplysninger om nedenstående til brug for styrelsens sagsbehandling. Den offentlige myndighed kan derfor med fordel være forberedt på at indsende følgende oplysninger til styrelsen:

Boks 4.1

Typisk relevante oplysninger

- » Dokumentation for aftalen, hvis afregningsprisen eller værdien af fritvalgsbeviset er fastsat på baggrund af en aftale mellem den offentlige myndighed og den private leverandør.
- » Dokumentation for pris-/værdifastsættelsen, hvis afregningsprisen eller værdien af fritvalgsbeviset er fastsat på baggrund af et udbud.
- » Dokumentation for beregningen af afregningsprisen eller værdien af fritvalgsbeviset.
- » Dokumentation for beregningsgrundlaget, herunder dokumentation for de begrundelser for skøn og fordelingsnøgler, som den offentlige myndighed eventuelt har anvendt i beregningsgrundlaget.
- » Dokumentation for den offentlige myndigheds årlige og eventuelt løbende (efter behov) efterberegning af afregningsprisen eller værdien af fritvalgsbeviset, herunder hvornår efterberegningen er foretaget, samt resultatet af efterberegningen.
- » Dokumentation for den offentlige myndigheds eventuelle efterbetaling til den private leverandør, herunder hvornår efterbetalingen er foretaget, samt resultatet af efterbetalingen.

4.2.2 Mundtlig drøftelse

Det kan være en ressourcekrævende proces for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen at opnå det fornødne kendskab og forståelse af den offentlige myndigheds beregningsgrundlag og beregningsmetoder, herunder omkostningsposter og fordelingsnøgler, som ligger til grund for den fastsatte afregningspris. Styrelsen vil derfor ofte vælge at supplere den skriftlige informationsindsamling med et tilbud om én eller flere mundtlige drøftelser af de indhentede oplysninger.

Det er frivilligt i sager efter konkurrencelovens § 11 b, om en offentlig myndighed eller andre aktører, som styrelsen ønsker at indhente oplysninger hos, vil deltage i en mundtlig drøftelse med styrelsen. Generelt er det både i den offentlige myndigheds og styrelsens interesse med en mundtlig drøftelse. Den offentlige myndighed kan ved en mundtlig drøftelse være med til at sikre, at styrelsen har forstået de beregninger m.m., som ligger til grund for afregningsprisen, korrekt, og styrelsen vil ofte kunne spare ressourcer, og sagsbehandlingstiden kan tilsvarende forkortes.

4.2.3 Henvendelse til den relevante ressortmyndighed

Der består en delt kompetence mellem styrelsen og ressortministeriet for det relevante fritvalgsområde, jf. afsnit 1.2.4 ovenfor. Ressortministeriet fastsætter således nærmere bestemmelser om prisfastsættelse og de konkrete regler for udformningen af den pågældende fritvalgsordning, mens styrelsen vurderer eventuelle klager angående en for lav prisfastsættelse.

Hvis der er tvivl om fortolkningen af indhold og anvendelsen af regler på fritvalgsområdet, vil styrelsen afklare fortolkningstvivlen ved at rette henvendelse til de relevante ressortmyndigheder.

Det kan derfor i nogle sager være relevant for styrelsen at tage kontakt til den myndighed, hvis ressortområde de relevante regler om frit valg hører under, for at afklare en eventuel fortolkningstvivl.

4.2.4 Aktindsigt og fortrolige oplysninger

Som part i en sag efter konkurrencelovens § 11 b vil den offentlige myndighed som udgangspunkt have ret til aktindsigt efter forvaltningslovens regler i alle de oplysninger, som styrelsen har indhentet i sagen. Det gælder også oplysninger indhentet hos andre aktører, men det omfatter ikke oplysninger, som er fortrolige, og som styrelsen derfor skal undtage fra aktindsigt, fx fortrolige nøgletal fra en virksomhed. Styrelsen har udgivet en særskilt vejledning om fortrolige oplysninger, der kan findes på styrelsens hjemmeside; gå til [Vejledning om fortrolighed](#).

Hvis den offentlige myndighed som part ønsker at blive holdt løbende orienteret om, hvad der sker i sagen efter konkurrencelovens § 11 b, kan myndigheden anmode om løbende aktindsigt. I givet fald vil styrelsen regelmæssigt sende den offentlige myndighed afgørelser om aktindsigt i de nye dokumenter, der er journaliseret på den offentlige myndigheds sag efter konkurrencelovens § 11 b.

Andre aktører, der er involveret i sagen, fx klager, vil (som følge af det snævre partsbegreb efter konkurrenceloven) som udgangspunkt ikke være parter i sagen og vil derfor ikke have ret til partsaktindsigt. Lov om offentlighed i forvaltningen gælder som udgangspunkt ikke for sager og undersøgelser efter konkurrenceloven. Virksomheder vil alene efter reglerne om egenacces have krav på indsigt i de oplysninger i afgørelsessager, som vedrører dem selv; dog med undtagelse af oplysninger om en anden virksomheds tekniske indretninger, tekniske fremgangsmåder og drifts- og forretningsforhold eller andre fortrolige oplysninger. Dette følger af konkurrencelovens § 13, stk. 1.

4.2.5 Mulige udfald af oplysnings- og undersøgelsesfasen

Parallelt med indhentning og analyse af oplysninger foretager Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en vurdering af sagen og arbejder videre med den med henblik på udarbejdelse af en klagepunktsmeddelelse. Se nærmere herom i afsnit 4.3.1.

De undersøgelser, styrelsen foretager i denne fase, kan dog også vise, at styrelsens hypoteser ikke holder stik, og styrelsen kan på den baggrund beslutte ikke at gå videre med sagen. Beslutninger om at indstille sagsbehandlingen vil normalt blive truffet af styrelsen, og det vil ske så tidligt i sagsprocessen som muligt, jf. afsnit 4.1.3 ovenfor. I nogle sager kan det dog være

Konkurrencerådet, der træffer beslutning om, at der ikke er grundlag for at gribe ind efter konkurrencelovens § 11 b.

4.3 Høringsfasen

Høringsfasen er den fase, hvor parten i sagen efter konkurrencelovens § 11 b høres over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering af sagen. I praksis vil dette som følge af det snævre partsbegreb efter konkurrenceloven som udgangspunkt være den offentlige myndighed, som har fastsat den relevante afregningspris.

4.3.1 Klagepunktsmeddelelse

Høringsfasen indledes med, at den offentlige myndighed får klagepunktsmeddelelsen, som er udarbejdet i oplysnings- og undersøgelsesfasen, i partshøring. Klagepunktsmeddelelsen er et udkast til afgørelse og indeholder et resumé, en sagsfremstilling og en vurdering af de problemer i relation til de relevante regler, som, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mener, der er i sagen.

Hvis styrelsens undersøgelser har vist, at den offentlige myndighed ikke har fastsat afregningsprisen i overensstemmelse med de relevante regler om frit valg, og afregningsprisen er fastsat for lavt, kan Konkurrencerådet udstede påbud om, at den offentlige myndighed skal opføre sig med at fastsætte afregningspriser i strid med reglerne om frit valg. Konkurrencerådet kan også påbyde, at den offentlige myndighed skal anvende bestemte beregningsgrundlag, metoder eller afregningspriser, og at myndigheden skal efterbetale differencen mellem den afregningspris, som myndigheden har anvendt og den afregningspris, som myndigheden burde have anvendt.

Styrelsen vil tilpasse et påbud i den enkelte sag, så det er proportionalt i forhold til de konkrete forhold i sagen, se nærmere herom i afsnit 2.4 ovenfor.

Hvis styrelsen vurderer, at der bør udstedes påbud, vil påbuddene fremgå af klagepunktsmeddelelsen.

4.3.1.1 Høring over klagepunktsmeddelelse

Den offentlige myndighed vil få klagepunktsmeddelelsen i høring med en frist på seks uger til at komme med bemærkninger.

Den offentlige myndighed har ikke pligt til at komme med bemærkninger til klagepunktsmeddelelsen. Det kan imidlertid være hensigtsmæssigt at afgive bemærkninger, idet Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på baggrund heraf eventuelt kan skære sagen yderligere til. I høringssvaret vil den offentlige myndighed også kunne komme med forslag til ændring eller præcisering af det faktum, der ligger til grund for styrelsens vurdering.

Hvis den offentlige myndighed vælger at komme med et høringssvar, vil styrelsen indarbejde høringssvaret i klagepunktsmeddelelsen og forholde sig til den offentlige myndigheds forslag til ændring eller præcisering af faktum. Klagepunktsmeddelelsen vil efterfølgende blive forelagt Konkurrencerådet i forbindelse med, at rådet skal drøfte klagepunktsmeddelelsen.

4.3.1.2 Mundtligt indlæg for rådet

Den offentlige myndighed vil som led i partshøringen få mulighed for at holde et mundtligt indlæg for Konkurrencerådet, når rådet mødes for at drøfte klagepunktsmeddelelsen og den offentlige myndigheds høringssvar. Indlægget må vare op til 20 minutter. Den offentlige myndighed vil blive orienteret om muligheden for at afgive et mundtligt indlæg for Konkurrencerådet og om rammerne herfor, når klagepunktsmeddelelsen sendes i høring.

Efter afgivelsen af de mundtlige indlæg drøfter Konkurrencerådets medlemmer sagen. I nogle tilfælde stiller Konkurrencerådet herefter uddybende spørgsmål til den, der har afgivet indlægget.

4.3.2 Udkast til afgørelse

På baggrund af den offentlige myndigheds høringssvar, drøftelserne af sagen med Konkurrencerådet og rådets instrukser udarbejder styrelsen herefter et udkast til afgørelse. Udkastet til afgørelse baserer sig på klagepunktsmeddelelsen og de indkomne høringssvar.

Hvis udkastet til afgørelse indeholder nye faktuelle oplysninger i forhold til klagepunktsmeddelelsen, som har væsentlig betydning for sagens afgørelse, og som den offentlige myndighed ikke kan antages at kende til, og som er til ugunst for den offentlige myndighed, vil den offentlige myndighed blive hørt over et udkast til afgørelse, som indeholder de nye faktuelle oplysninger. Høringsfristen er i så fald tre uger. Ligesom det er tilfældet med klagepunktsmeddelelsen, vil den offentlige myndigheds høringssvar i så fald blive indarbejdet i udkastet til afgørelse.

Den offentlige myndighed vil altid modtage et udkast til den afgørelse, der vil blive forelagt Konkurrencerådet, med henblik på at høre den offentlige myndighed, om denne er enig i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering af, hvilke oplysninger i udkastet der er fortrolige og dermed skal fjernes, inden afgørelsen offentliggøres, jf. afsnit 4.3.1.1. Da der på dette tidspunkt i processen vil være meget kort tid til at vurdere fortrolighed, må den offentlige myndighed være forberedt på at skulle foretage denne vurdering hurtigt. Det er derfor hensigtsmæssigt, at den offentlige myndighed, allerede når denne afgiver oplysninger under oplysnings- og undersøgelsesfasen, har taget stilling til, hvilke oplysninger den anser for fortrolige, jf. afsnit 4.2.4. Det bemærkes, at afgørelse om, hvilke oplysninger der er fortrolige, træffes af styrelsen. Styrelsen har udgivet en særskilt vejledning om fortrolige oplysninger, der kan findes på styrelsens hjemmeside; gå til [Vejledning om fortrolighed](#).

4.4 Afgørelsesfasen

I afgørelsesfasen behandles sagen i Konkurrencerådet med henblik på, at der træffes materiel afgørelse.

4.4.1 Forelæggelse for rådet

Når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har udarbejdet udkast til afgørelse, vil styrelsen forelægge sagen for Konkurrencerådet på ny. Det sker i praksis på den måde, at Konkurrencerådet får udkastet tilsendt, hvorefter rådet mødes for at drøfte og afgøre sagen. Rådet træffer typisk afgørelse i sagen på rådsmødet 1-2 måneder efter, at styrelsen har drøftet den offentlige myndigheds høringssvar til klagepunktsmeddelelsen med rådet. Der vil være tale om en ny eller opdateret vurdering, som baserer sig på de oplysninger, som styrelsen har modtaget i forbindelse med høringen og det mundtlige indlæg samt de yderligere undersøgelser, styrelsen evt. har foretaget.

4.4.2 Orientering om rådets afgørelse

Når Konkurrencerådet har truffet afgørelse i sagen, vil den offentlige myndighed blive orienteret mundtligt herom. Samme dag vil den offentlige myndighed også få tilsendt afgørelsen.

Når Konkurrencerådet har truffet sin afgørelse, udsender Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen typisk en pressemeddelelse, der kort redegør for sagen og dens udfald. Konkurrencerådets afgørelse offentliggøres på styrelsens [hjemmeside](#) (kfst.dk). Hvis der er fortrolige oplysninger i afgørelsen, vil de blive fjernet, inden den offentliggøres. Se nærmere herom i afsnit 4.3.2.

Hvis afgørelsen indeholder påbud, har disse virkning straks og skal derfor effektueres med det samme, medmindre andet fremgår af afgørelsen. Afgørelsen vil typisk angive en frist til at indsende dokumentation til styrelsen, som viser, at påbuddet er opfyldt.

4.5 Undladelse af at efterkomme et påbud

Den offentlige myndighed kan pålægges civile bøder for at undlade at efterkomme påbud efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 1-3.

Bøder til en offentlig myndighed for at undlade at efterkomme et påbud efter konkurrencelovens § 11 b, stk. 2, nr. 1-3, pålægges af domstolene, der behandler sager herom efter de borgerlige regler i retsplejeloven og efter de retssikkerhedsgarantier, der følger af EU-retten. Der er tale om såkaldte civile bøder. Reglerne om civile bøder fremgår af konkurrenceloven §§ 23 og 24-24 c.

Kapitel 5

Klage over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser

I dette kapitel beskrives de muligheder, der er for at klage over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser. Reglerne herom følger af konkurrencelovens § 19 og § 20 og afhænger af, om der er tale om en materiel eller en formel afgørelse.

Domme og ankenævnskendelser vedrørende klager over styrelsens afgørelser offentliggøres på styrelsens [hjemmeside](http://kfst.dk) (kfst.dk).

5.1 Klage over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens materielle afgørelser

En materiel afgørelse vil typisk dreje sig om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at en offentlig myndighed har fastsat en afregningspris for lavt, jf. konkurrencelovens § 11 b, stk. 2.

Hvis den offentlige myndighed ønsker at klage over en materiel afgørelse, kan den offentlige myndighed vælge at klage til Konkurrenceankenævnet og efterfølgende evt. indbringe ankenævnets afgørelse for domstolene, hvis Konkurrenceankenævnet ikke giver den offentlige myndighed medhold. Se mere herom i afsnit 5.1.1 nedenfor. Den offentlige myndighed kan også vælge at indbringe afgørelsen for domstolene direkte. I begge tilfælde er klagefristerne otte uger. Se mere herom i afsnit 5.1.2 nedenfor.

5.1.1 Klage til Konkurrenceankenævnet

Konkurrenceankenævnet er administrativ rekursmyndighed for styrelsens afgørelser. Konkurrenceankenævnet efterprøver, om der er faktisk og juridisk grundlag for styrelsens afgørelse. Nævnet kan helt eller delvist stadfæste eller ophæve en afgørelse og i den forbindelse evt. hjemvise sagen til fornyet behandling eller sætte sin egen afgørelse i stedet for styrelsens. Det er muligt at klage over Konkurrencerådets afgørelser om påbud i relation til sager efter konkurrencelovens § 11 b. Det følger af konkurrencelovens § 19, stk. 1. Klageberettiget er den, afgørelsen retter sig i mod, og den, som i øvrigt har individuel, væsentlig interesse i sagen. Det følger af konkurrencelovens § 19, stk. 2.

Konkurrenceankenævnet sekretariatsbetjenes af Nævnenes Hus. Vejledning om, hvordan den offentlige myndighed kan klage til Konkurrenceankenævnet, findes på Nævnenes Hus' [hjemmeside](http://naevneneshus.dk) (naevneneshus.dk).

Sager anlagt ved Konkurrenceankenævnet behandles normalt på under et år. Ved at klage til Konkurrenceankenævnet kan den offentlige myndighed dermed få en hurtig og billig administrativ prøvelse af styrelsens afgørelse, og hvis ankenævnet ophæver afgørelsen, stopper sagen dér. Hvis den offentlige myndighed derimod ikke får medhold ved Konkurrenceankenævnet, har den offentlige myndighed fortsat mulighed for at få prøvet sagen ved domstolene efterfølgende. En klage til Konkurrenceankenævnet kan tillægges opsættende virkning, men klagen har ikke automatisk opsættende virkning.

Styrelsens beslutning om at indstille behandlingen af en sag efter konkurrencelovens § 15 kan ikke påklages til Konkurrenceankenævnet. Det følger af konkurrencelovens § 19, stk. 3.

Klage til Konkurrenceankenævnet skal indgives senest otte uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Når særlige grunde taler derfor, kan ankenævnet se bort fra overskridelsen af klagefristen. Dette følger af konkurrencelovens § 20, stk. 2.

5.1.2 Indbringelse for domstolene

Den offentlige myndighed kan også vælge at indbringe en materiel afgørelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen direkte for domstolene. Uanset om det er en afgørelse fra styrelsen eller fra Konkurrenceankenævnet, som den offentlige myndighed ønsker at indbringe, skal det ske senest otte uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende offentlige myndighed. Dette følger af konkurrencelovens § 20, stk. 3.

En domstolsprøvelse vil indebære en efterprøvelse af såvel styrelsens som Konkurrenceankenævnets afgørelser i sagen. Når en dom er afsagt, kan de involverede parter vælge at anke dommen i overensstemmelse med retsplejelovens regler herom. En anke betyder, at sagen prøves igen ved en højere instans.

Har den offentlige myndighed først indbragt styrelsens afgørelse for Konkurrenceankenævnet, og ønsker myndigheden efterfølgende at indbringe Konkurrenceankenævnets afgørelse for domstolene, er det i praksis muligt at anlægge sagen mod såvel styrelsen som mod Konkurrenceankenævnet. Da det er hensigtsmæssigt, at der kun er én sagsøgt, anbefaler styrelsen og Konkurrenceankenævnet, at søgsmål efter konkurrencelovens § 20, stk. 3, kun rettes mod styrelsen. Styrelsen har udarbejdet en vejledning herom, der kan findes på styrelsens hjemmeside; gå til [Vejledning om rette sagsøgte efter konkurrencelovens § 20, stk. 3](#).

5.2 Klage over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens formelle afgørelser

En formel afgørelse kan fx være en klage over en afgørelse om partsaktindsigt, adgang til egenaces eller offentliggørelse af oplysninger. I mange tilfælde er der tale om afgørelser, der træffes af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, mens sagen er under behandling.

Hvis den offentlige myndighed vil klage over en formel afgørelse truffet af styrelsen, skal klagen indbringes for Konkurrenceankenævnet. Klagefristen er otte uger. Styrelsens formelle afgørelser kan ikke indbringes for domstolene, før ankenævnets afgørelse foreligger. Dette følger af konkurrencelovens § 20, stk. 1.

Hvis den offentlige myndighed ikke får medhold ved Konkurrenceankenævnet, kan sagen indbringes for domstolene. Hvis ankenævnets afgørelse ikke indbringes for domstolene, er den endelig.
